

Ympäristövaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta (HE 167/2017 vp): Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitussihteeri Katariina Haavanlammi, ympäristöministeriö
- erityisasiantuntija Sami Rinne, ympäristöministeriö
- ylilääkäri Raimo O. Salonen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), edustaen sosiaali- ja terveysministeriötä
- ympäristöneuvos Teemu Lehikoinen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto
- energiainsinööri Kalevi Luoma, Suomen Kuntaliitto
- tuotantojohtaja Jouko Latvakangas, Vapo Oy
- toimialapäällikkö Hannes Tuohiniitty, Bioenergia ry
- asiantuntija Heidi Lettojärvi, Energiateollisuus ry
- ympäristöpäällikkö Fredrik Blomfelt, Metsäteollisuus ry
- edunvalvontapäällikkö Jari Nykänen, Paikallisvoima ry
- suojeluasiantuntija Otto Bruun, Suomen luonnonsuojeluliitto ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Suomen Yrittäjät ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ympäristönsuojelulakia. Muutoksilla pantaisiin kansallisesti täytäntöön tiettyjen keskisuurista polttolaitoksista ilmaan joutuvien epäpuhkauspäästöjen rajoittamista koskevan direktiivin lakitason sääntelyä edellyttävät velvoitteet.

Yksi keskeisimmistä muutoksista on rekisteröintivelvollisuuden laajentaminen nykyistä pienempiin, eli polttoaineteholtaan vähintään 1 megawatin energiantuotantolaitoksiin. Lisäksi energiantuotantolaitosten rekisteröinnille säädettäisiin 30 päivän määräaika. Samalla muiden toimintojen rekisteröinnille säädettyä määräaika lyhennettäisiin kansallisista syistä 90 päivästä 60 päivään.

Valiokunnan mietintö YmVM 16/2017 vp

Laissa säädettäisiin jatkossa myös uusien keskisuurten energiantuotantoyksiköiden polttoainetehon yhteenlaskusäännöstä, menettelystä polttoaineiden saatavuushäiriötilanteissa sekä velvollisuudesta julkaista eräitä keskisuuria energiantuotantolaitoksia koskevia tietoja yleisessä tietoverkossa. Lisäksi kunnille säädettäisiin velvollisuus arvioida ilmansuojelusuunnitelmien laatimisen yhteydessä myös sitä, voitaisiinko ilmanlaatua niiden alueella olennaisesti ja kustannustehokkaasti parantaa tiukentamalla keskisuurten energiantuotantolaitosten päästöraja-arvoja.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella ympäristövaliokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Hallituksen esitykseen sisältyvien muutosehdotusten tarkoituksena on panna kansallisesti täytäntöön keskisuurista polttolaitoksista ilmaan joutuvien päästöjen rajoittamista koskevan direktiivin velvoitteita. Keskisuuria polttolaitoksia koskeva direktiivi muodostaa osan EU:n komission ns. ilmansuojelupaketista, jonka muut osat ovat EU:n ilmansuojelustrategia, päästökattodirektiivin muutos ja YK:n kansainvälisen kaukokulkeutumissopimuksen ns. Göteborgin pöytäkirjan muutoksen ratifiointi. Valiokunta toteaa, että merkittävä osa ilmansuojelupaketin toimeenpanon terveyshyödyistä syntyy yhteisötason toimenpiteiden kautta kaukokulkeutuvien ilman epäpuhtauksien pitoisuuksien ja laskeuman pienentymisestä Suomessa. Kaukokulkeuman osuus etenkin Etelä-Suomen pienhiukkas- ja otsonipitoisuuksissa on merkittävä. Esimerkiksi Helsingissä keskimäärin puolet ulkoilman pienhiukkaspitoisuudesta ja kesän korkeimmat otsonihuiput ovat peräisin Keski-Euroopasta, Venäjältä ja Baltian maista. Rikkilaskeumasta alle viidennes on peräisin Suomen omista lähteistä, typpilaskeumasta Suomen omat päästöt aiheuttavat noin kolmanneksen.

Hallituksen esityksellä toimeenpantava direktiivi koskee polttoaineteholtaan vähintään 1 megawatin (MW), mutta alle 50 MW:n polttolaitosten rikkidioksidi-, typenoksidi- ja pienhiukkaspäästöjä. Suomessa 1—5 MW:n laitoksista suurin osa on ollut lupamenettelyn ulkopuolella, joten sääntelyn piiriin tulee ennen kaikkea pieniä laitoksia. Noin 60 % olemassaolevasta noin 3 000 keskisuuresta energiantuotantoyksiköstä on polttoaineteholtaan 1—5 MW. Näiden osalta paikallisia haittoja aiheuttavat ennen muuta pienhiukkaspäästöt. Kokonaisuutena tarkastellen energiantuotantosektorin päästöistä aiheutuvat terveyshaitat muodostavat Suomessa kuitenkin vain pienen osan puun pienpoltosta ja tieliikenteestä aiheutuviin päästöihin verrattuna.

Esityksen mukaan rekisteröintivelvollisuus siis laajennetaan kattamaan nykyistä pienempiä energiantuotantolaitoksia ja rekisteröinnille säädetään 30 päivän määräaika. Direktiiviin perustuvat päästöraja-arvot tulevat kiristymään selvästi verrattuna voimassa oleviin päästörajoin, joten uusi sääntely merkitsee usein tarvetta investoida kokonaan uusiin savukaasujen puhdistuslaitteisiin. Tästä johtuen niille laitoksille, jotka eivät tällä hetkellä ole rekisteröinti- tai lupavelvollisia, ehdotetaan pitkää, yli 10 vuoden siirtymäaika. Pitkällä siirtymäajalla pyritään turvaamaan mahdollisimman kustannustehokas täytäntöönpano saavutettaviin ympäristöhyötyihin nähden. La-

Valiokunnan mietintö YmVM 16/2017 vp

kiehdotus sisältää säännöksiä myös uusien keskisuurten energiantuotantoyksiköiden polttoainetehon yhteenlaskusäännöstä sekä velvollisuudesta julkaista eräitä tietoja, esimerkiksi energiantuotantolaitokseen kuuluvien yksiköiden polttoaineteho sekä laitoksen sijainti. Polttoainetehon yhteenlaskusääntöä sovelletaan energiantuotantoyksiköiden päästöraja-arvojen määrittämiseen, savukaasupäästöjen määräaikaismittausten aikaväliin sekä käyttötuntien laskentaan. Valiokunta pitää tarpeellisenä ehdotukseen sisältyvää 106 d §:ää siitä, että silloin kun polttoaineiden saataavuudessa on häiriöitä, vähärikkistä polttoainetta käyttäville tai yksinomaan kaasumaista polttoainetta käyttäville laitoksille voidaan myöntää määräajaksi oikeus poiketa päästöraja-arvojen noudattamisesta.

Valiokunta toteaa, että laintasoisten säännösten ohella merkittävä osa direktiivin toimeenpanosta jää asetustasoisien sääntelyn varaan erityisesti siksi, että päästöraja-arvoista säädetään asetuksella. Valmisteltavana on asetuksen muutos (Valtioneuvoston asetus polttoaineteholtaan alle 50 MW:n energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvaatimuksista (750/2013)), joka tällä hetkellä koskee pääasiassa 5—50 MW:n energiantuotantoyksiköitä. Lakiehdotuksen muutoksen sisältöä ja vaikutuksia on hallituksen esityksessä kuvattu hyvin yleisellä tasolla. Esimerkiksi sivulla 20 todetaan, että direktiivin edellyttämät päästöraja-arvot sekä mittaus- ja raportointivelvoitteet pannaan kansallisesti täytäntöön toimialakohtaisella ympäristönsuojeluvaatimuksia koskevalla valtioneuvoston asetuksella, eikä niiden vaikutuksia arvioida tässä esityksessä tarkemmin.

Valiokunta toteaa, että lähtökohtaisesti eduskunnan tulee voida yleisellä tasolla arvioida hyväksyttävänä olevan hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen ja sen nojalla annettavan alemmanasteisen sääntelyn vaikutuksia. Hallituksen esitykseen sisältyy hyvin yleispiirteinen vaikutusarvio. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että useassa kohdin esityksessä todetaan, ettei vaikutusten arviointi ole mahdollista. Lisäksi hallituksen esityksessä korostetaan esimerkiksi sivulla 27, että oikea paikka lain nojalla annettavien ympäristönsuojeluvaatimusten yksityiskohtaisemmalle vaikutustenarvioinnille on uuden toimialakohtaisen asetuksen perustelumuiotio eikä hallituksen esitys. Valiokunta pitää tällaista käsitystä virheellisenä. Lähtökohtaisesti hallituksen esityksessä on kuvattava lain ja asetuksen säätämistä johtuvasta muutoksesta aiheutuvat ympäristö- ja muut vaikutukset. Asetustasoisella sääntelyllä ei lähtökohtaisesti voi edes olla sellaisia itsenäisiä vaikutuksia, jotka eivät johtuisi jo valtuuttavasta laista.

Valiokunta tähdentää, että myöskään direktiivin täytäntöönpanon kiireellisyys ei saa olla esteenä asian kunnolliselle käsittelylle ja vaikutustenarvioinnin asianmukaiselle selvittämiselle. Käsitellyssä oleva esitys on annettu eduskunnalle 26.10.2017, lähetetty ympäristövaliokunnalle 8.11.2017, ja tavoitteena on sekä lakiehdotuksen että asetuksen voimaansaattaminen 17.12.2017. Valiokunta korostaa, että asetuksessa säädettäväksi tarkoitettujen seikkojen osalta tulee aikataulusyistä olla jo valmisteltuna hyvin pitkälle viimeistelty vaikutusarvio. Valiokunta onkin saanut käyttöönsä asetusluonnoksen ja sen perustelumuiotioluonnoksen.

Valiokunta korostaa vielä sitä, että monipuoliselle ja perusteelliselle vaikutustenarvioinnille on käsillä olevan sääntelyn osalta aivan erityistä tarvetta nimenomaan siksi, että esityksessäkin on avoimesti todettu, että direktiivin edellyttämät päästörajat eivät vastaa Suomessa vallitsevaa näkemystä kustannustehokkuudesta (s. 9). Tavoitteena siten on hyödyntää kaikki direktiivin mahdollistamat jousto- ja kevennysmahdollisuudet varmistaen samanaikaisesti, että ympäristönsuojelun taso pysyy korkeana. Juuri tästä sisäänrakennetusta ristiriidasta johtuen vaikutustenarvioin-

Valiokunnan mietintö YmVM 16/2017 vp

tiin sekä lain että asetuksen osalta olisi tullut kiinnittää erityistä huomiota sekä hallituksen esityksessä että sen käsittelyn kuluessa valiokunnalle annetussa aineistossa.

Asiantuntijakuulemisessa on nostettu esiin, että kemikaalilainsäädäntö sisältää jo yksityiskohtaista sääntelyä useista samoista asioista kuin asetusluonnokseen on sisällytetty. Valiokunta pitää tärkeänä, että ympäristöministeriö yhteistyössä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kanssa selvittää ja poistaa tarpeettoman päällekkäisen sääntelyn, kuten nestemäisten polttoaineiden varastoinnin osalta maininnan ns. kaksoisvaippasäiliöstä. Päällekkäinen sääntely on omiaan hämärtämään sen selkeyttä ja säännösten ristiriitatilanteessa pahimmillaan johtaa hyvin epäselvään oikeudelliseen tilanteeseen. Kansallinen toimeenpano määräajan puitteissa on lähtökohtainen tavoite, mutta se ei saa johtaa sääntelyn laadulliseen heikkouteen tai merkitse sitä, ettei sitä ole mahdollista voimaannon jälkeen tarvittaessa näistä syistä muuttaa.

Valiokunta ehdottaa tehtäväksi eräitä teknisiä muutoksia siten kuin yksityiskohtaisissa perusteluissa esitetään.

VALIOKUNNAN YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT

106 a §. Keskiuuriin energiantuotantoyksiköihin ja -laitoksiin liittyvät määritelmät. Valiokunta ehdottaa pykälän 8 kohtaan teknistä muutosta, jotta käytetty terminologia on yhdenmukainen esimerkiksi Tilastokeskuksen polttoaineluokituksen kanssa. Siten termi petrolikoksi on tarpeen muuttaa öljykoksiksi.

106 e §. Tietojen rekisteröinti ja julkaiseminen. Valiokunta ehdottaa pykälää muutettavaksi siten, että siinä selvennetään, mitä säännöksessä tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset ovat. Toimivaltainen viranomainen on tilanteesta riippuen joko kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tai valtion ympäristölupaviranomainen.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Ympäristövaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 167/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan mietintö YmVM 16/2017 vp

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 10 §:n 2 momentti, 116 §, liitteen 1 taulukon 2 kohdan 3 alakohta a ja liitteen 2 kohta 1, sellaisina kuin niistä ovat 10 §:n 2 momentti, liitteen 1 taulukon 2 kohdan 3 a alakohta ja liitteen 2 kohta 1 laissa 437/2017,

lisätään lakiin uusi 106 a—106 e § ja niiden edelle uusi väliotsikko sekä 145 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1068/2016, uusi 4 momentti seuraavasti:

10 §

Valtioneuvoston asetukset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi eräissä toiminnoissa

Edellä 1 momentissa tarkoitetut säännökset voivat koskea seuraavia toimialoja ja toimintoja:

- 1) polttoaineteholtaan alle 50 megawatin energiantuotantolaitos, johon kuuluu yksi tai useampi energiantuotantoyksikkö;
- 2) asfalttiasema;
- 3) polttonesteiden jakeluasema;
- 4) toiminta, jossa käytetään orgaanisia liuottimia;
- 5) jätteen käsittely;
- 6) maa-, karja-, turkis- ja metsätalous;
- 7) turvetuotanto;
- 8) kalankasvatus;
- 9) kivenmurskaamo, kivenlouhimo ja muu kivenlouhinta;
- 10) yhdyskuntajätevesien käsittely ja johtaminen;
- 11) kiinteä betoniasema ja betonituotetehdas.

Keskisuuret energiantuotantoyksiköt ja –laitokset

106 a §

Keskisuuriin energiantuotantoyksiköihin ja –laitoksiin liittyvät määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *energiantuotantoyksiköllä* kattilaa, kaasuturbiinia, polttomoottoria tai mitä tahansa muuta teknistä laitetta, jossa polttoaineet hapetetaan, jotta näin syntyvää lämpöä voidaan käyttää;

2) *energiantuotantolaitoksella* yhtä tai useampaa samalla laitosalueella sijaitsevaa energiantuotantoyksikköä ja niiden toimintaan kiinteästi liittyviä muita toimintoja;

Valiokunnan mietintö YmVM 16/2017 vp

3) *olemassa olevalla energiantuotantoyksiköllä* energiantuotantoyksikköä, joka on otettu käyttöön ennen 20 päivää joulukuuta 2018 tai jolle on myönnetty ympäristölupa tai joka on rekisteröity ennen 19 päivää joulukuuta 2017 edellyttäen, että yksikkö on otettu käyttöön viimeistään 20 päivänä joulukuuta 2018;

4) *uudella energiantuotantoyksiköllä* muuta kuin olemassa olevaa energiantuotantoyksikköä;

5) *kaasuturbiinilla* pyörivää konetta, joka muuntaa lämpöenergian mekaaniseksi työksi ja koostuu pääasiassa kompressorista, lämpölaitteesta, jossa polttoaine hapetetaan työaineen kuumentamiseksi, ja turbiinista;

6) *kaasumoottorilla* polttomoottoria, joka toimii ottosyklin mukaisesti ja käyttää kipinäsytytystä polttoaineen polttamiseen;

7) *dieselmoottorilla* polttomoottoria, joka toimii dieselsyklin mukaisesti ja käyttää puristusytystä polttoaineen polttamiseen;

8) *jalostamopolttoaineella* raakaöljyn jalostamisen tislauksen ja konversiovaiheesta saatavia kiinteitä, nestemäisiä tai kaasumaisia poltettavia aineita, mukaan lukien jalostamon polttokaasu, synteetikaasu, jalostamon öljyt ja öljykoksi.

106 b §

Sovelletamisala

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, energiantuotantoyksikköön, jossa käytetään kiinteää, nestemäistä tai kaasumaista polttoainetta ja jonka polttoaineteho on vähintään 1 megawatti mutta alle 50 megawattia (*keskisuuri energiantuotantoyksikkö*), sekä energiantuotantolaitokseen, johon kuuluu yksi tai useampi keskisuuri energiantuotantoyksikkö (*keskisuuri energiantuotantolaitos*), sovelletaan 106 a—106 e §:ää.

Lain 106 a—106 e §:ää sovelletaan myös uuteen keskisuureen energiantuotantoyksikköön, joka kuuluu sellaiseen 106 c §:ssä tarkoitettuun kokonaisuuteen, jonka yhteenlaskettu polttoaineteho on vähintään 50 megawattia, mutta johon ei sovelleta suuria polttolaitoksia koskevia säännöksiä.

Lain 106 a—106 e §:ää ei kuitenkaan sovelleta:

1) keskisuuriin energiantuotantoyksiköihin, joihin sovelletaan suuria polttolaitoksia koskevia säännöksiä;

2) keskisuuriin energiantuotantoyksiköihin, joihin sovelletaan jätteen polttamista koskevia säännöksiä;

3) keskisuuriin energiantuotantoyksiköihin, joihin sovelletaan liikkuviin työkoneisiin asennettävien polttomoottoreiden pakokaasu- ja hiukkaspäästöjen rajoittamista koskevia säännöksiä;

4) keskisuuriin maatilojen energiantuotantoyksiköihin, joiden kokonaispolttoaineteho on enintään 5 megawattia ja joiden polttoaineena käytetään yksinomaan muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveysnäköistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1069/2009 9 artiklan a alakohdassa tarkoitettua siipikarjan käsittelemätöntä lantaa;

5) keskisuuriin energiantuotantoyksiköihin, joissa palamisessa syntyviä kaasumaisia tuotteita käytetään esineiden tai aineiden suoraan lämmitykseen, kuivaukseen tai muuhun käsittelyyn;

Valiokunnan mietintö YmVM 16/2017 vp

6) kesisuuriin energiantuotantoyksiköihin, jotka käyttävät palamisessa syntyviä kaasumaisia tuotteita suoraan kaasulämmitykseen, jota käytetään sisätilojen lämmittämiseen työolojen parantamiseksi;

7) jälkipolttoyksiköihin, jotka on suunniteltu puhdistamaan teollisten prosessien poistokaasuja polttamalla ja joita ei käytetä itsenäisinä energiantuotantoyksikköinä;

8) ajoneuvon, aluksen tai ilma-aluksen käyttövoiman tuottamiseen käytettäviin teknisiin laitteisiin;

9) merialueella olevilla lautoilla käytettäviin kaasuturbiineihin, kaasumoottoreihin eikä dieselmoottoreihin;

10) katalyyttisiä krakkaus-katalyyttejä regeneroi viin laitteisiin;

11) laitteisiin, joilla rikkivety muunnetaan rikiksi;

12) kemianteollisuudessa käytettäviin reaktoreihin;

13) koksaamoihin;

14) Cowperin ilmakuumentimiin;

15) krematorioihin;

16) kesisuuriin energiantuotantoyksiköihin, jotka käyttävät jalostamopolttoaineita yksin tai yhdessä muiden polttoaineiden kanssa energiantuotantoon öljyn- ja kaasunjalostamoissa;

17) selluntuotantolaitosten soodakattiloihin;

18) kesisuuriin energiantuotantoyksiköihin liittyvään tutkimukseen, kehittämiseen ja testaukseen;

19) 31 §:ssä tarkoitettuun koeluonteiseen lyhytaikaiseen toimintaan.

106 c §

Uusien keskisuurten energiantuotantoyksiköiden polttoainetehon yhteenlaskusääntö

Jos kahden tai useamman uuden keskisuuren energiantuotantoyksikön savukaasut poistetaan tai tekniset ja taloudelliset tekijät huomioon ottaen voitaisiin toimivaltaisen viranomaisen arvion perusteella poistaa yhteisen piipun kautta, pidetään yksiköitä yhtenä kokonaisuutena, jonka polttoainetehto määräytyy yksiköiden yhteenlasketun polttoainetehon perusteella. Toimivaltainen viranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tai jos toiminta on luvanvaraista ja toimivaltainen lupaviranomainen on valtion ympäristölupaviranomainen, valtion ympäristölupaviranomainen.

Polttoainetehon yhteenlaskusääntöä sovelletaan 1 momentissa tarkoitettuun kokonaisuuteen kuuluvien energiantuotantoyksiköiden päästöraja-arvojen määrittämiseen, savukaasupäästöjen määräaikaismittausten aikaväliin sekä käyttötuntien laskentaan. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin yhteenlaskusäännön soveltamisesta.

106 d §

Polttoaineiden saatavuushäiriöihin liittyvät poikkeukselliset tilanteet

Jos tavanomaisesti vähärikkistä polttoainetta käyttävä keskisuuri energiantuotantolaitos ei pysty noudattamaan sille ympäristöluvassa asetettuja tai 10 §:n nojalla säädettyjä rikkidioksidin päästöraja-arvoja sen vuoksi, että vähärikkisen polttoaineen toimitukset ovat keskeytyneet vakavan polttoainepulan vuoksi, toiminnanharjoittajan on ilmoitettava asiasta viipymättä kunnan ym-

Valiokunnan mietintö YmVM 16/2017 vp

päristönsuojeluviranomaiselle tai, jos toiminta on luvanvaraista ja toimivaltainen lupaviranomainen on valtion ympäristölupaviranomainen, valtion valvontaviranomaiselle. Ilmoituksen perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tai valtion valvontaviranomainen voi myöntää toiminnanharjoittajalle enintään kuuden kuukauden ajaksi oikeuden poiketa kyseisten rikkidioksidin päästöraja-arvojen noudattamisesta.

Jos yksinomaan kaasumaista polttoainetta käyttävä keskisuuri energiantuotantolaitos ei pysty noudattamaan sille ympäristöluvassa asetettuja tai 10 §:n nojalla säädettyjä päästöraja-arvoja sen vuoksi, että polttoaineen toimitukset ovat keskeytyneet äkillisesti ja sen olisi muun kuin kaasumaisen polttoaineen käytön vuoksi asennettava savukaasujen puhdistinlaite, toiminnanharjoittajan on ilmoitettava asiasta viipymättä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tai, jos toiminta on luvanvaraista ja toimivaltainen lupaviranomainen on valtion ympäristölupaviranomainen, valtion valvontaviranomaiselle. Ilmoituksen perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tai valtion valvontaviranomainen voi myöntää toiminnanharjoittajalle enintään kymmenen päivän ajaksi oikeuden poiketa kyseisten päästöraja-arvojen noudattamisesta.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja valtion valvontaviranomaisen on ilmoitettava 1 ja 2 momentin nojalla myönnytyistä poikkeuksista ympäristöministeriölle viipymättä, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa poikkeuksen myöntämisestä. Ympäristöministeriö huolehtii siitä, että päätöksistä ilmoitetaan Euroopan komissiolle tiettyjen keskisuurista polttolaitoksista ilmaan joutuvien epäpuhkauspäästöjen rajoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2193, jäljempänä *keskisuuria polttolaitoksia koskeva direktiivi*, 6 artiklan 10 kohdan toisen alakohdan ja 6 artiklan 11 kohdan toisen alakohdan mukaisesti kuukauden kuluessa niiden myöntämisestä.

Muissa kuin tässä pykälässä tarkoitetuissa poikkeuksellisissa tilanteissa noudatetaan, mitä 12 luvussa säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 ja 2 momentissa tarkoitettusta ilmoitusvelvollisuudesta sekä mainituissa momenteissa tarkoitettujen poikkeusten myöntämisestä.

106 e §

Tietojen rekisteröinti ja julkaiseminen

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tai, jos toiminta on luvanvaraista ja toimivaltainen viranomainen on valtion ympäristölupaviranomainen, valtion ympäristölupaviranomaisen on pidettävä rekisteröitäviä ja luvanvaraisista keskisuuria energiantuotantolaitoksia koskevista tiedoista rekisteriä. Rekisteriin talletetuista tiedoista on yleisessä tietoverkossa julkaistava keskisuuria polttolaitoksia koskevan direktiivin 9 artiklassa ja liitteessä 1 tarkoitettut tiedot lukuun ottamatta henkilötietoja. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin, mitä rekisteriin talletettuja tietoja julkaistaan yleisessä tietoverkossa.

116 §

Rekisteröinti-ilmoitus toiminnan rekisteröintiä varten

Liitteessä 2 säädetystä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta on tehtävä rekisteröinti-ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ympäristönsuojelun tietojärjes-

Valiokunnan mietintö YmVM 16/2017 vp

telmään rekisteröintiä varten. Rekisteröinti- ilmoituksen sisältövaatimuksista sekä rekisteröitävää toimintaa koskevista ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään 10 §:n nojalla.

Rekisteröinti-ilmoitus on tehtävä mainitun liitteen 1 kohdassa tarkoitettun keskisuuren energiantuotantolaitoksen toiminnasta viimeistään 30 päivää ennen toiminnan aloittamista ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on rekisteröitävä keskisuuri energiantuotantolaitos 30 päivän kuluessa rekisteröinti-ilmoituksen tekemisestä. Muusta mainitussa liitteessä tarkoitettua toiminnasta rekisteröinti-ilmoitus on tehtävä viimeistään 60 päivää ennen toiminnan aloittamista ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on rekisteröitävä toiminta 60 päivän kuluessa rekisteröinti-ilmoituksen tekemisestä.

Jos rekisteröinti- ilmoitus on puutteellinen, on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen pyydetävä toiminnanharjoittajaa täydentämään sitä. Tällöin 1 momentissa säädetty rekisteröintiä koskevat määräajat lasketaan siitä päivästä, jolloin rekisteröinti-ilmoitus täyttää 10 §:n nojalla säädetty sisältövaatimukset.

Edellä 32 §:n 2 momentissa tarkoitettua jätteen käsittelystä on tehtävä rekisteröinti-ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten. Jos rekisteröitävällä toiminnalla on ympäristölupa ja lupa raukeaa 32 §:n 2 momentin nojalla, rekisteröinti-ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, vaan viranomaisen rekisteröi toiminnan omasta aloitteestaan ja ilmoittaa siitä viipymättä toiminnanharjoittajalle.

Jos rekisteröitävä toiminta on luonteeltaan sekä 2 että 4 momentissa tarkoitettua, rekisteröinti-ilmoitus on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään 60 päivää ennen toiminnan aloittamista.

Rekisteröinti- ilmoitusta ei tarvitse tehdä ympäristölupaa edellyttävästä toiminnasta eikä 31 §:ssä tarkoitettua koeluonteisesta toiminnasta.

145 §

Ilmansuojelusuunnitelma

Kunnan on osana suunnitelman laatimista arvioitava tarve soveltaa kyseisen kunnan alueella sijaitseviin keskisuuriin energiantuotantolaitoksiin keskisuuria polttolaitoksia koskevassa direktiivissä säädettyjä päästöraja-arvoja tiukempia raja-arvoja, jos kyseisten raja-arvojen soveltaminen auttaisi tehokkaasti ja huomattavasti parantamaan ilmanlaatua. Arvioinnissa on otettava huomioon mainitun direktiivin 6 artiklan 10 kohdassa tarkoitettun Euroopan komission järjestämän tietojenvaihdon tulokset

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

Tätä lakia sovelletaan joko yhdestä tai useammasta uudesta energiantuotantoyksiköstä muodostuviin energiantuotantolaitoksiin 20 päivästä joulukuuta 2018.

Sellaisen joko yhdestä tai useammasta olemassa olevasta energiantuotantoyksiköstä muodostuvan energiantuotantolaitoksen, jonka polttoainetehto on vähintään 1 megawatti mutta alle 50 megawattia ja jonka toimintaa tämän lain voimaan tullessa harjoitetaan joko rekisteröinnin tai ympäristöluvan perusteella, ei tämän lain voimaan tultua tarvitse tehdä uutta rekisteröinti-ilmoi-

Valiokunnan mietintö YmVM 16/2017 vp

tusta tai ympäristölupahakemusta. Kyseisiä energiantuotantolaitoksia koskevat tiedot on talletettava 106 e §:ssä tarkoitettuun rekisteriin viipymättä sen jälkeen, kun tämä laki on tullut voimaan.

Sellainen joko yhdestä tai useammasta olemassa olevasta energiantuotantoyksiköstä muodostuva energiantuotantolaitos, jonka polttoaineteho on vähintään 1 megawatti mutta alle 5 megawattia ja joka tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan voi harjoittaa toimintaansa ilman ympäristölupaa tai rekisteröintiä, on rekisteröitävä tai sen on saatava ympäristölupa viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2029, jos se haluaa jatkaa toimintaansa mainitun päivän jälkeen. Toiminnanharjoittajan on tehtävä tällaista energiantuotantolaitosta koskeva rekisteröinti-ilmoitus hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 30 päivää ennen mainittua päivää tai ympäristölupahakemus viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2028. Kyseiset energiantuotantolaitokset siirtyvät 18 luvun mukaisen säännöllisen valvonnan piiriin 1 päivästä tammikuuta 2030. Kyseisiä energiantuotantolaitoksia koskevat tiedot on talletettava 106 e §:ssä tarkoitettuun rekisteriin niiden rekisteröintipäivänä tai sinä päivänä, jolloin niille on myönnetty ympäristölupa.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat polttoaineteholtaan vähintään 1 megawatin mutta alle 50 megawatin energiantuotantolaitoksia koskevat rekisteröinti- ilmoitukset käsitellään ja ratkaistaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 116 §:n 1 momentin mukaista 90 päivän määräaikaa noudattaen. Muilta osin rekisteröinti-ilmoitus käsitellään ja ratkaistaan soveltaen tätä lakia.

Tämän lain voimaantullessa vireillä olevat polttoaineteholtaan vähintään 1 megawatin mutta alle 50 megawatin energiantuotantolaitoksia koskevat ympäristölupahakemukset käsitellään ja ratkaistaan loppuun soveltaen tätä lakia.

Tämän lain 145 §:n 4 momenttia ei sovelleta sellaisiin ilmansuojelusuunnitelmiin, joiden laatiminen on kesken tämän lain voimaantullessa.

Tämän lain 116 §:n 2 momentissa säädettyä 60 päivän määräaikaa sovelletaan vasta 1 päivästä tammikuuta 2019. Siihen saakka sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 116 §:n 1 momentin mukaista 90 päivän määräaikaa.

Helsingissä 1.12.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Satu Hassi vihr
varapuheenjohtaja Silvia Modig vas
jäsen Petri Honkonen kesk
jäsen Susanna Huovinen sd
jäsen Olli Immonen ps
jäsen Pauli Kiuru kok
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Rami Lehto ps
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Sari Multala kok
jäsen Riitta Myller sd
jäsen Martti Mölsä sin

Valiokunnan mietintö YmVM 16/2017 vp

jäsen Veera Ruoho kok
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Ari Torniainen kesk
jäsen Mirja Vehkaperä kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos

Valiokunnan mietintö YmVM 16/2017 vp

Liite 1

LUVANVARAISET TOIMINNAT

Taulukko 2 Muut laitokset

3. Energian tuotanto

a) Polttoaineiden polttaminen laitoksessa, jossa on yksi tai useampi polttoaineteholtaan vähintään 20 megawatin kiinteää polttoainetta polttava energiantuotantoyksikkö ja laitosalueen kaikkien energiantuotantoyksiköiden yhteenlaskettu polttoaineteho on alle 50 megawattia; energiantuotantolaitoksen polttoainetehoa määritettäessä lasketaan yhteen kaikki samalla laitosalueella sijaitsevat vähintään 1 megawatin mutta alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköt.

Valiokunnan mietintö YmVM 16/2017 vp

Liite 2

REKISTERÖITÄVÄT TOIMINNAT

1. Energiantuotantolaitos, jonka polttoaineteho on vähintään 1 mutta alle 50 megawattia ja jossa jokaisen kiinteää polttoainetta käyttävän energiantuotantoyksikön polttoaineteho on alle 20 megawattia; energiantuotantolaitoksen polttoainetehoa määritettäessä lasketaan yhteen kaikki samalla laitosalueella sijaitsevat vähintään 1 megawatin mutta alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköt.
